

Зінченко О.І.

магістр,

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ БЕЗПЕКИ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТА ЗАГРОЗИ

Європейська стратегія безпеки була прийнята в грудні 2003 року і стала віхою на шляху розвитку зовнішньої політики і політики безпеки ЄС. Вперше за весь час в Європейському Союзі була вироблена спільна оцінка загрози і були визначені чіткі завдання в роботі по зміцненню інтересів безпеки ЄС, заснованих на наших ключових цінностях. Ніщо не описує наші сподівання краще, ніж назва цієї стратегії: Безпечна Європа в кращому світі – така кінцева мета вживаються нами дій.

ЕСБ виявила ряд загроз і проблем, які зачіпають інтереси нашої безпеки. Через п'ять років вони не зникли: деякі стали більш значними, і все складнішими. Поширення зброї масового ураження Поширення зброї як країнами, так і терористами визначено ЕСБ як «потенційно серйозна загроза безпеки ЄС». Цей ризик зріс за останні п'ять років, поставивши багатосторонні рамки під тиск. У той час як Лівія ліквідувала свою програму WMD, Ірану, а також Північної Кореї, лише потрібно завоювати довіру міжнародного співтовариства. Ймовірно відродження в прийдешніх десятиліттях потенційних військових ядерних держав створить проблеми для системи нерозповсюдження ядерної зброї, якщо не будуть вжито відповідних заходів щодо забезпечення безпеки. ЄС брав активну участь в багатосторонніх форумах, на підставі Стратегії WMD, прийнятої в 2003 році, і перебував під чолі міжнародних заходів щодо вирішення питання іранської ядерної програми.

Стратегія акцентує запобігання, за допомогою розробки угод ООН та багатосторонніх домовленостей, дій в якості основного джерела фінансування, а також роботи з третіми країнами і регіональними організаціями з метою зміцнення їх здатності запобігти поширенню зброї. Ми повинні продовжувати використовувати цей підхід, як в політичних, так і фінансових діях. надзвичайно важливим є успішний підсумок Конференції з перегляду Договору про нерозповсюдження ядерної зброї в 2010 році, покликаної посилити режим нерозповсюдження ядерної зброї.

Тероризм, в Європі і в усьому світі, залишається серйозною загрозою нашому житті. Напади сталися в Мадриді і Лондоні, інші були

попереджені, вітчизняні угруповання відіграють все більш серйозну роль на нашому континенті. організована злочинність продовжує загрожувати нашому суспільству, здійснюючи трафік наркотиків, людей і зброї, поряд з міжнародним шахрайством та легалізацією коштів, отриманих злочинним шляхом.

З 2003 року ЄС досяг прогресу в боротьбі з обома проблемами, прийнявши додаткові заходи всередині Союзу відповідно до Гаазької програмою 2004 року і нової Стратегією зовнішнього вимірювання юстиції та внутрішніх справ, прийнятої в 2005 році. Перераховані заходи полегшили розслідування за межами країн і координацію судового переслідування.

Стратегія ЄС щодо боротьби з тероризмом, також датується 2005 роком, заснована на дотриманні прав людини і міжнародного закону. вона збудована по чотирьох-цільовим принципом: запобігання радикалізації і рекрутування і стоять за ними факторів; захист потенційних мішеней; переслідування терористів; реагування на наслідки атаки. Державні дії мають центральне значення, і призначення Координатора по боротьбі з тероризмом стало важливим кроком вперед на європейському рівні.

Сучасні економіки в дуже великій мірі покладаються на критично важливу інфраструктуру, в тому числі транспорт, комунікації, енергетичні поставки, і крім того – Інтернет. Європейська Стратегія безпечного інформаційного суспільства, прийнята в 2006 році, звернена до боротьби з інтернет-злочинністю. Однак дії проти приватних і державних ІТ-систем в країнах-учасниках ЄС надали проблемі нового відтінку, продемонструвавши, що інтернет-злочинність є потенційним новим економічним, політичним і військовим зброєю.

Великомасштабна агресія проти будь-якого з держав-членів ЄС сьогодні неймовірна. Разом з тим, Європа стикається з новими загрозами, що носять більш диверсифікований, менш явний і менш передбачуваний характер.

Тероризм: Тероризм несе з собою загрозу людської життя; породжує величезні витрати; намагається підірвати відкритість і толерантність наших суспільств і являє собою дедалі зростаючу стратегічну загрозу для всієї Європи. Терористичні руху мають все більш значними ресурсами, все кращою електронним зв'язком і не зупиняються перед безмежним насильством заради масового ураження людей. Новітня хвиля тероризму носить глобальний характер і тісно пов'язана з перейнятим насильством релігійним екстремізмом. Причини цього процесу комплексні. Це і натиск модернізації, і культурні, соціальні та політичні кризи, і відчуження молодого покоління, що живе в чужих йому іноземних суспільствах.

Цей феномен проявляється і в нашому суспільстві. Європа є як метою, так і базою такого тероризму: європейські стани були і залишаються метою терористичних актів. Основи логістики осередків Аль-Каїди виявлені в Об'єднаному Королівстві, Італії, Німеччині, Іспанії та Бельгії. без концертував європейської акції тут просто не обійтися. Розповсюдження зброї масового ураження (ЗМУ) є найбільш серйозною потенційною загрозою нашій безпеці. Режими міжнародних договорів і угоди про експортний контролі сприяли уповільненню процесу поширення і систем його доставки.

Прогрес в біологічних науках здатний підвищити в найближчі роки потенціал біологічного зброї; серйозну небезпеку становлять і можливим терактам з використанням хімічних та радіоактивних матеріалів. Додатковим фактором нестабільності і зростання потенційної небезпеки для Європи служить поширення ракетних технологій. Найстрашнішим є сценарій доступу терористичних груп до зброї масового ураження. В даному випадку невелика група людей може виявитися в стані завдати шкоди, масштаби якого колись були під силу лише цілим державам і арміям.

Регіональні конфлікти: Проблеми, аналогічні кашмірській, конфліктів в районі Великих озер, на Корейському півострові прямо або побічно зачіпають інтереси Європи, точно так само як і більш близькі до неї вогнища конфліктів, перш за все, близькосхідного. супроводжуються застосуванням насильства або зайшли в глухий кут конфлікти, постійно зберігаються у наших кордонів, є загрозою регіональної стабільності.

Вони руйнують людські життя, соціальну та фізичну інфраструктуру; вони несуть з собою загрозу меншин, підривають основні свободи і права людини. Конфлікт може привести до екстремізму, тероризму, провалу державності; він створює умови для формування організованої злочинності. Регіональна нестабільність здатна підіграти потреба до оволодіння зброєю масового ураження. Для того, щоб впоратися з найчастіше досить розмитими новими загрозами, найбільш практичним підходом представляється іноді звернення до коріння застарілих регіональних конфліктів.

Недієздатність держав: Погане державне управління (засилля корупції, зловживань владою, слабкі державні інститути, повна безконтрольність) і громадянські конфлікти розкладають держави зсередини. У ряді випадків це призвело до повного розвалу державних інститутів. Найбільш відомими прикладами з новітньої історії є Сомалі, Ліберія і Афганістан в роки правління талібів. крах державності може бути пов'язаний з такими явними погрозами, як організована злочинність чи тероризм і є тривожним феноменом, який підриває світової державний порядок, що підсилює регіональну нестабільність.

Організована злочинність: Європа є пріоритетною метою для організованої злочинності. Ця внутрішня загроза нашої безпеки має важливу зовнішню складову: транскордонний трафік наркотиків, жінок, нелегальних мігрантів і зброї в значній мірі – справа рук злочинних угруповань. Можлива і їх зв'язок з тероризмом. Такі форми злочинності найчастіше пов'язані зі слабкістю або безсиллям держави. У ряді країн, де виробляються наркотики, доходи від наркобізнесу прискорили процес розвалу державних структур. В інших куточках світу конфлікти підігруються прибутком від торгівлі дорогоцінними каменями, деревиною, дрібним зброєю. Вся ця діяльність підриває законність, весь громадський уклад в цілому. В екстремальних випадках організована злочинність може взяти гору над самою державою. 90% героїну в Європі виготовлено з маку, що вирощується в Афганістані, де наркоторговці містять цілі приватні армії. збут основної частини наркотиків організований через злочинні мережі на Балканах, на рахунок яких також від 200 до 700 тисяч жінок-жертв світової секс-торгівлі.

Якщо підсумувати всі ці різні елементи – тероризм в поєднанні з безземним насильством, можливість володіння зброєю масового ураження, організована злочинність, ослаблення державних систем і приватизація насильства – цілком ймовірно, що ми дійсно можемо зіткнутися з досить радикальної загрозою.

Список використаних джерел:

1. Європейська стратегія безпеки. Безпечна Європа в кращому світі. Брюссель, 2010. URL: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC7809568RUC.pdf)
2. Єдиний Європейський акт. Підписано в Люксембурзі 17 лютого 1986 р. URL: http://businesspravo.ru/Docum/DocumShow_DocumID_33717.html
3. Данилов Д.А. Спільна зовнішня політика і політика безпеки // Європейський Союз: факти і коментарі. 2008. 52 с.
4. Журкин В. Європейська армія: поразки і перемоги. М. : Міжнародні відносини, 2012. 29 с.
5. Журкин В.В. Безпека Європи. М. : Весь світ, 2011. 751 с.
6. Бжезинський З. Вибір. Світовий панування чи глобальне лідерство.
3. Бжезинський. М. : Міжнародні відносини, 2005. 304 с.
7. Параг Ханна. Другий світ. М. : Європа, 2010. 616 с.